

RESUMEN

- FACTORES DO CLIMA poden ser xeográficos ou termodinámicos

OS FACTORES XEOGRÁFICOS son :

- Latitude: latitudes medias
- Situación: entre dous mares e dous continentes
- Influencia do mar: escasa na Península, froito da súa grande anchura, das súas costas pouco recortadas e da existencia de relevos montañosos paralelos á costa.
- relevo:
 - a) Disposición: Os sistemas montañosos paralelos á costa frean a influencia do mar, posición (oeste -leste) da maioría dos relevos montañosos, favorece a entrada de masas de aire marítimas do oeste, a s concas pechadas por montañas, como as depresións do Douro e do Ebro, teñen precipitacións escasas
 - b) Altura, fai diminuír as temperaturas
 - c) Orientación, crea contrastes climáticos entre os solleiros e a Umbria

OS FACTORES TERMODINÁMICOS : Os factores termodinámicos do clima son so responsables da circulación atmosférica ou sucesión de masas de aire, que determinan os distintos tipos de tempo atmosférico e de clima

A circulación atmosférica está rexida en altura pola corrente en chorro e, en superficie, polos centros de acción, as masas de aire e as fronte:

- A Circulación en Altura: a corrente en chorro; forte corrente de vento, de estrutura tabular, que circula en dirección oeste – leste entre os nove e os once quilómetros de altitude. A corrente en chorro é a responsable do tempo en superficie. Este depende das variacións que experimenta a velocidade da corrente e dos seus desprazamentos estacionais
- A Circulación en Superficie:
 - a) Os centros de acción: son áreas de altas e baixas presións
 - b) Masas de aire: son porcións de aire cunhas características determinadas de temperatura, humidade e presión
 - c) As fronte: son superficies que separan dúas masas de aire de características distintas. Polo tanto, a ambos os dous lados dunha fronte prodúcese un cambio brusco das propiedades do aire. A que afecta a España é a Fronte Polar

- OS ELEMENTOS DO CLIMA son:

- **INSOLACIÓN E NUBOSIDADE:** é a cantidade de radiación directa que recibe unha unidade de superficie horizontal. A insolación directa está inversamente relacionada coa nubosidade, e dicir, a maior nubosidade menor insolación. A nubosidade á o estado da atmosfera cando o ceo aparece cuberto de nubes, en maior ou menor grao.
- **TEMPERATURA DO AIRE:** A temperatura é o grao de calor do aire. Mídese en graos centígrados ($^{\circ}\text{C}$) mediante o termómetro. Nos mapas represéntase mediante isotermas ou liñas que unen os puntos de igual temperatura.
- **HUMIDADE DO AIRES, NEBOA E O CALIXEIRO:** A **humidade** do aire é a cantidade de vapor de auga que contén este, procedente da evaporación. A **néboa** é un tipo diferente de nubosidade, xa que xeralmente non se forma por ascensión do aire. É a suspensión de diminutas pingas de auga na capa inferior da atmosfera. O **calixeiro** é unha bruma seca que reduce a visibilidade. Prodúcese nas capas baixas da atmosfera pola presenza de gran cantidade de partículas moi finas de po.
- **PRESIÓN E VENTO:** A presión atmosférica depende das características das masas de aire que se sitúan sobre a Península ao longo do ano. Os **ventos** son movementos horizontais do aire en relación á superficie terrestre. Prodúcese como consecuencia das diferenzas de presión, e van dende as altas ás baixas presións.
- **PRECIPITACIÓNS:** é a caída de auga procedente das nubes, tanto en forma sólida como líquida. Mídese co pluviómetro en milímetros (mm) ou litros por metro cadrado (un mm de precipitación equivale a un l/m^2). Nos mapas representase mediante isohietas ou liñas que unen puntos de igual precipitación. Poden ser de orixe orográficas, convectivas ou frontais.
- **EVAPORACIÓN, EVAPOTRANSPIRACIÓN E ARIDEZ:** A **evaporación** da auga é o proceso físico polo que este se transforma en vapor a temperatura ambiente (a auga pasa de estado líquido a gaseoso). A **evapotranspiración (ET)** é a perda de humidade da superficie terrestre debida á insolación e a transpiración das plantas e do solo. A **aridez** é a relación entre a temperatura e a humidade nun espazo dado. Aumenta coa temperatura e coa escaseza de precipitacións.

- OS TIPOS DE TEMPO ATMOSFÉRICO NO TERRITORIO ESPAÑOL: As distintas configuracións atmosféricas (circulación en altura e en superficie) dan lugar a unha

gran variedade de tipos de tempo ao longo do ano, que imos resumir para facilitar a seu estudo.

En función de que predominen as altas ou as baixas presións diferenciamos entre tipo de tempo ciclónico e anticiclónico.

- Os tipos ciclónicos caracterízanse por unha situación atmosférica inestable con ventos máis ou menos fortes e abundante nubosidade e precipitacións.
- Os tipos anticiclónicos son os responsables do tempo estable e soleado, aínda que existen grandes diferenzas de temperatura entre o inverno e o verán. Mentres en verán o ceo despexado é sinónimo de altas temperaturas, durante o inverno a ausencia de nubosidade soe ir acompañada de xeadas nocturnas e de néboas persistentes nos vals fluviais do interior peninsular.

- **OS TIPOS DE CLIMAS NO TERRITORIO ESPAÑOL:** A influencia dos factores climáticos sobre os elementos do clima no territorio español maniféstanse na presenza de diferentes dominios climáticos. Son tipos de climas caracterizados por uns trazos de temperatura e precipitacións exclusivos e unhas situacións atmosféricas que tenden a repetirse cada ano

- **CLIMA OCEÁNICO OU ATLÁNTICO:** O clima oceánico ocupa o norte da Península, é dicir, a cornixa cantábrica e Galiza. As **precipitacións son abundantes e regulares**. O total anual supera os 800 mm e os días de chuva son máis de 150 ao ano. As **temperaturas son suaves, e a amplitude térmica, baixa** (menos de 15 °C), aínda que con diferenzas entre a costa e o interior.
- **CLIMA MEDITERRÁNEO:** A área do clima mediterráneo é a máis extensa do territorio español. Comprende o territorio peninsular ao sur da zona do clima oceánico, as Illas Baleares, Ceuta e Melilla. As **precipitacións son escasas e irregulares**. O total anual é inferior a 800mm. As **temperaturas varían** entre a costa e o interior e de norte a sur. Este clima presenta varios subtipos: Clima Mediterráneo Marítimo, Clima Mediterráneo Continentalizado e Clima Mediterráneo Seco, subdesértico ou estepario
- **CLIMA DE MONTAÑA:** O clima de montaña comprende territorios situados a máis de 1000 m de altitude. Este clima conta cunhas características específicas, pois a medida que ascende en altura as precipitacións aumentan e as temperaturas diminúen. As **precipitacións** adoitan superar os 1000 mm ao ano. As **temperaturas** caracterízanse por unha **media anual baixa**.
- **CLIMA DE CANARIAS:** As **precipitacións son moi escasas nas zonas baixas**. Nas illas occidentais encóntranse entre 300 e 150 mm ao ano, (clima estepario ou subdesértico); e en Lanzarote, Fuerteventura e as terras baixas de Gran Canaria non alcanzan os 150 mm ao ano (clima desértico). Estes escasos valores débense ao predominio do anticiclón de Azores. O máximo ten lugar en inverno, debido ás borrascas que chegan do Atlántico. **Nas zonas altas**, pola contra, as precipitacións poden chegar ós 1000 mm nas vertentes

expostas ao alisio húmido e constante. As **temperaturas son cálidas** todo o ano nas **zonas baixas**, xa que ningún mes baixa de 17° C. Polo tanto, a amplitude térmica é pequena (inferior a 8°C). **Nas zonas altas** diminúen as temperaturas

- **OS CLIMAS EN GALIZA:** O clima de Galiza é o clima oceánico, que se caracteriza por contar con temperaturas suaves e precipitacións abundantes durante todo o ano. Así e todo, factores como a disposición do relevo, a latitude ao distancia ao mar introducen matices que determinan a aparición de catro variantes climáticas: Oceánico húmido, Oceánico de montaña, Oceánico continental e Oceánico mediterráneo